

štenja ne mogu subdelegovati, dok kan. 199 § 3 Zakonika izriče: »Potestas delegata ad universitatem causarum... potest in singulis casibus subdelegari.«

Jos. Palombo C. SS. R.: De dimissione religiosorum. Taurini-Romae. Officina libraria U. E. Marietti. Str. 1—296. Cijena 12 Lira.

Crkv. Zakonik radi napose o otpuštanju redovnika u kan. 646—672. U nazočnom komentaru prikazan je sustavno čitav postupak, što ga valja obdržavati pri otpuštanju redovnika. Auktor ga je namijenio redovničkim kurijama, kojima — kako u predgovoru veli — u toj stvari manjka i poznavanje prava i praksa (sudska, upravna). Zato je teoretičko izlaganje spojio sa praktičnim uputama, te se nije ograničio samo na kanone 646—672. Zakonika. U teoretičkom dijelu nalazi se i historijski prikaz ranijega prava (str. 6—14), a za praktične potrebe dodani su razni obrasci (str. 266—296).

Po našem sudu djelo je potpunoma uspjelo i može se toplo preporučiti.

Laurentius M. Agius: »Manuale de ecclesiarum rectoribus«. Taurini 1931. Officina libraria M. E. Marietti. Str. 1—118. Cijena 5 Lira.

Crkveni zakonik radi napose o ravnateljima crkvi u užem smislu u ciglilih 8 kanona (479—486). U nazočnom »Priručniku« izlažu se pomenuti kanoni. a pored toga i drugi općenitije prirode, koji se i na takove ravnatelje crkvi odnose. Navodimo naslove pojedinih poglavlja, iz kojih se razabiru predmeti u Priručniku izloženi: De indole juridica rectoris (Cap. I); De juribus et officiis rectoris quoad ecclesiam in seipsa inspectam (Cap. II); De juribus officiis rectoris quoad sacras ecclesiae supellectiles eidem inservientes (Cap. III); De juribus et officiis rectoris quoad cultum in ecclesia exercendum (Cap. IV); De juribus et officiis rectoris quoad bona ecclesiae temporalia (Cap. V); De juribus et officiis rectoris quoad bona fidelium spiritualia (Cap. VI).

Prikazivanje je jasno, stvarno ispravno i iscrpivo. Zato će ovaj »Priručnik« dobro poslužiti rektorima crkvi u užem smislu, a i župnicima, jer se u njemu izlažu i propisi zajednički jednim i drugim.

Dirks Dom Hdefonse: Les saintes icones, valeur spirituelle et esthetique. Prieuré D'Amay s/Meuse 1931. (Belgique) 4°, str. 19

Ima već nekoliko godina, otkako se u benediktinskom samostanu d'Amay-sur Meuse u Belgiji ozbiljno razvio, teorijski i praktički, ikonografski studij. Po navodima holandskog lista »Maasbode« (25. III. 1931.) zauzima ovaj samostan jedno od vrlo važnih mjesta u razvoju novijeg religijskog umjetničkog pokreta. Njegovom je zaslugom danas po čitavom svijetu, među katolicima jednako kao i među pravoslavicima, raširen veliki broj slika-ikona velike vrijednosti. Podijeljene su u šest kolekcija, koje predstavljaju: Krista, Bogorodicu, događaje iz života Isusova (na pr. prikazanje u hramu, preobraženje), znamenovanje kršč. dogme (presv. Trojstvo) svece, sv. dakone i mlade levite.

To je dalo povoda hieromonahu o. Hdefonsu, da je u jednoj kratkoj, ali preglednoj monografiji iznio spiritualno i estetsko značenje i

vrijednost ikona na istoku. One su postale pravim »sakramentalima« u životu vjernika. Nijesu tek predmet specijalne pažnje kod sv. liturgije, nego svuda u životu: na putu, u domu, u vojsci, čak u igri. Kakva bila da bila njezina stvarna vrijednost kao umjetnine, ikona je sredstvo za posvećenje, kanal, kojim se slijeva Božja milost među puk. Otetu tome puku njegove ikone, znači raskidati njegovu dušu. Za boljševičke metode našili dana veli: »Cette oeuvre de destruction est jugée par les paysans russes orthodoxes, comme celle de Satan. En realite, c'est une veritable catastrophe pour la nation« (str. 4).

Po djelu Leona Réan (*L'arte russe*, Paris 1921.) iznosi zatim autor i karakteriše tri glasovite škole slavenske religiozne umjetnosti. Dobro daje bitnu razliku između crkvenog slikarstva istoka i zapada (str. 8), koliko prema zadaći, ili cilju, toliko prema metodi ili tehnici u izradbi. Crta simbolizam na figurama sve do sitnih detalja; pojedinosti i razlike u pretstavljanju Krista, Bogorodice i svetaca.

Ova je studija o, Ildefonsa Dirksa pisana doduše bez velikog naučnog aparata, ali znalački i stručno. Ima zadaću da pouči i prikaže zapadu ono, što je nama, koji smo istoku bliži, u glavnom već poznato. S toga je stanovišta valja prosuđivati i ocijeniti kao vrlo uspješnu i korisnu publikaciju.

Dr A. Živković.

Lexikon für Theologie und Kirche. Zweite, neubearbeitete Auflage des Kirchlichen Handlexikons. In Verbindung mit Fachgelehrten und mit Dr. Konrad Hofmann als Schriftleiter herausgegeben von Dr. Michael Buchberger, Bischof von Regensburg. 10 Bände. Lex.-8° Freiburg im Breisgau, Herder.

III. Band: *Colorbasus bis Filioque*. Mit 6 Tafeln, 2 farbigen Karten, 12 Kartenskizzen und 73 Textabbildungen. (VIII S. u. 1040 Sp.; 6 S. Tafeln; 2 S. Karten.) 1931. 26 M.; in Leinwand 30 M.; in Halbfranz 34 M.

Treći svezak ovoga velikoga i važnoga leksikona, što ga u svojoj nakladi izdaje velezasluzna Herderova kuća, izašao je pred 3 mjeseca. Nastavlja putem zacrtanim u prva dva sveska, o kojima sam izvjestio u ovom časopisu (cfr. »Bogoslovska Smotra« god. XVIII (1930) str. 482. i god. XIX (1931) str. 246 i sl.). Cio niz za sav naš moderni život važnih pitanja dolazi na red u ovom svesku. Svagdje je zastupano stanovište, koje je u potpunom skladu s katoličkim naziranjem na svijet i život. Ženidba (Ehe), ženidb. reforma (Ehereform), odgoj (Erziehung), eugenika, etika, familija, ljubav prema neprijatelju (Feindesliebe), roditeljska udruženja (Elternvereinigungen), dušobrižnički rad na selu (Dorfseelsorge) i dr. — sve su pitanja, na koja u suvremenom socijalnom životu hiljade i hiljade ljudi gleda pogrešno. A ipak je o njihovom pravilnom poimanju ovisan jedan pravilni i snošljivi život među ljudima. Jednako su tako važni članci, koji se tiču vjerskog zaklada i ispravnog vjerskog shvaćanja: dogma, trojstvo, istočni grijeh (Ersünde), euharistija, vječnost, evanđelje i sl. Uopće: ogromno djelovanje crkve gdjegod i kolikogod ulazi u život vjernika, sve idejne borbe i nadmetanja u misaonom razvoju čovječanstva u koliko spadaju u ovaj svezak, donesene su pregledno i koncizno.